

Miloslav Brichta : Mocenský aparát a srpen 1969 v Praze
Bakalářská práce
FFUK, Ústav světových dějin, Seminář nejnovějších dějin;
Praha, 2008, 60 str. rkp.;

Námětem bakalářské práce Miloslava Brichty je relativně krátký, ale velmi důležitý úsek nejnovějších dějin Československé socialistické republiky. Po okupaci země vojsky Varšavské smlouvy se rozhodovalo, zda bude i nadále probíhat – byť v umírněné podobě – reformní proces, nebo zda Moskva dosáhne svého a tento proces zcela zastaví. Prosadila se druhá varianta, kdy konzervativní skupina ve vedení KSČ se stala nástrojem sovětské imperiální politiky a od dubnového pléna v roce 1969 cílevědomě rozměňovala a posléze i negovala politickou orientaci předchozího reformního vedení KSČ. Důležitým mezníkem tohoto procesu byl srpen 1969, kdy mocenské složky státu – včetně armády – vystoupily proti vlastnímu lidu a de facto násilím odstartovaly tzv. normalizaci.

Autor ve svém textu sledoval vývoj vnitropolitického dění v Československu od podzimu 1968 do srpna následujícího roku. V úvodu stručně charakterizoval vypovídající hodnotu použitých pramenů a v pěti kapitolách analyzoval postupné umírání reformního kursu Dubčekova vedení KSČ. Jádrem práce jsou pak kapitoly věnované přípravám mocenského aparátu na předpokládaný střet s domácí veřejností v srpnu 1969 a popis událostí v Praze ve dnech prvního výročí pádu vojsk Varšavské smlouvy.

S jeho závěry lze souhlasit. Ano, střety v Praze i na dalších místech republiky, byly „výrazem zoufalství“ a „na reálně politické rovině v podmínkách rozdělené Evropy situaci změnit nemohly“. Nicméně získaná zkušenost o nemožnosti zásadně reformovat totalitní systém byla zúročena v roce 1989.

Moje kritická připomínka se týká určité jednostrannosti textu, který je příliš závislý na oficiálních pramenech mocenského aparátu. V několika případech práce spíše připomínala komentovanou edici pramenů, než kritický výklad zkoumané problematiky.

Předložená bakalářská práce Miloslava Brichty – přes uvedenou kritickou výtku – odpovídá nárokům které jsou od tohoto typu textu požadovány a mohu ji odpovědně doporučit k závěrečné obhajobě. Navrhuji známku velmi dobře !

V Praze, 6. září 2008

Prof. PhDr. Vladimír Nálečka, CSc